

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK

vedoucí oddělení styku s veřejností

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Nejvyššího soudu podle § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), o činnosti Nejvyššího soudu v oblasti poskytování informací v roce 2022

Nejvyšší soud jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 informačního zákona zveřejňuje v souladu s § 18 odst. 1 informačního zákona tuto **Výroční zprávu za rok 2022:**

Nejvyšší soud obdržel v období od 1. 1. do 31. 12. 2022 celkem 210 písemných žádostí o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). Oproti roku 2021 tak agenda „Zin“ zaznamenala nárůst o 17 žádostí (o 8,81 %).

Při sledování delší časové řady je zřejmý postupný nárůst agendy právě na hodnoty kolem 200 žádostí o informace za rok: 2015 – 105 žádostí, 2016 – 259 žádostí, 2017 – 156 žádostí, 2018 – 164 žádostí, 2019 – 202 žádostí, 2020 – 237 žádostí, 2021 – 193 žádostí a 2022 – 210 žádostí. Při odhlédnutí od nadprůměrných let 2016 a 2020 se tak ukazuje postupný nárůst agendy – za rok 2016 statistická data „kazí“ cca 60 „vánočních“ žádostí, které vykazovaly kverulantský charakter, v případě roku 2020 se pak jedná o „poslední předkrizový rok“, po němž agenda zaznamenala jistý propad, meziročně významný (mezi roky 2020 a 2021 o 44 žádostí, tedy o 19 %). Při pohledu na delší časovou řadu se však nejedná o zásadní odchylku od průměrných hodnot (za uvedené roky vychází průměr na necelých 191 žádostí za rok).

V případě 32 žádostí (přibližně 15 % z celkového počtu) nedošlo k jejich meritornímu vyřízení. Z uvedeného počtu vzali 19 žádostí žadatelé zpět, 13 žádostí bylo povinným subjektem v celém rozsahu odloženo pro nedostatek působnosti. V dalších 4 řízeních bylo přistoupeno k částečnému odložení. Nejčastějším důvodem pro odložení žádosti byl v rozporu s § 2 odst. 1 informačního zákona vznesený požadavek na poskytnutí informace, která se nenacházela v působnosti povinného subjektu. Často se přitom jednalo o žádosti, jejichž úmyslem očividně nebylo poskytnutí informací od Nejvyššího soudu, nýbrž snaha o určitou kontrolu či dohled nad řízením anebo postupem jiného subjektu, a to nejen v režimu informačního zákona. Zpětvzetí žádosti o informace pak bylo často učiněno na základě neformálního upozornění povinného subjektu např. na skutečnost, že požadovaná informace je veřejně dostupná. Neformální upozornění bylo možné žadateli zaslat i bezprostředně po podání žádosti o informace, oproti tomu formální vyřízení by si zpravidla vyžádalo více času, žadatelé by tak obdrželi fakticky stejnou odpověď pouze o něco později. Formálnímu odkazu podle § 6 informačního zákona pak často bránila skutečnost, že v dané situaci by bylo nezbytné část žádosti odmítnout (zpravidla poskytnutí chráněných osobních údajů), nebylo by tak možné formální odkaz zaslat zpět na e-mail žadatele. Ve 2 případech došlo ke zpětvzetí po odeslání formální výzvy k upřesnění žádosti o informace. V případě několika žádostí došlo i k částečnému zpětvzetí, respektive k upravení (zpravidla zúžení) předmětu žádosti na základě předchozího přípisu či výzvy povinného subjektu, aby mohlo být žádosti vyhověno v celém (nově upraveném) rozsahu. Ke zpřesnění, resp. zúžení, žádosti o informace došlo opakovaně i z důvodu, že v opačném případě by část žádosti byla odmítnuta, případně by s vysokou pravděpodobností došlo k vyčíslení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání ve smyslu § 17 informačního zákona.

Celkem 172 žádostí bylo ukončeno jedním způsobem vyřízení, zbývajících 38 žádostí bylo vyřízeno dvěma či více způsoby vyřízení. V 5 řízeních byla žádost částečně odmítnuta a ve zbývajícím rozsahu bylo odkázáno na zveřejněnou informaci, ve třech řízeních byla žádost částečně odložena a částečně byly poskytnuty informace. V jednom řízení byla žádost částečně odmítnuta a odložena, ve zbývajícím

rozsahu k ní byly poskytnuty informace. V případech zbývajících 29 řízení byly žádosti vyřízeny způsobem „částečně odmítnuto, částečně poskytnuto“.

Věcně vyřízeno bylo celkem 178 žádostí (84,76 %). Vždy se tak stalo v zákonem stanovených lhůtách pro řádné vyřízení žádosti. V roce 2022 nedošlo k vyčíslení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání podle § 17 odst. 1 informačního zákona v žádném řízení.

Plně vyhověno bylo 90 žádostem (43,86 %), v dalších 33 případech bylo žádosti vyhověno alespoň částečně (15,71 %). V případě 15 žádostí (7,14 %) byli žadatelé plně odkázáni na zveřejněnou informaci, v dalších 5 případech byli žadatelé odkázáni na zveřejněnou informaci částečně (2,38 %).

Povinný subjekt odmítl dohromady 35 žádostí jako celek a stejný počet žádostí odmítl částečně (shodně 16,67 %). Nejčastějším důvodem pro odmítnutí celé žádosti bylo, že se žadatelé domáhali poskytnutí nové, resp. neexistující informace. Dalším velmi častým důvodem pro odmítnutí žádostí o informace byla ochrana rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu podle § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona. Opakovaně došlo rovněž k odmítnutí žádosti v případech, v nichž se žadatelé domáhali sdělení názoru povinného subjektu. Nejčastějším důvodem pro částečné odmítnutí žádosti pak byla skutečnost, že povinný subjekt chránil osobní údaje účastníků trestních či občanskoprávních řízení. V takovém případě žádosti o informace částečně odmítal právě v rozsahu osobních údajů, které neposkytoval.

Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popř. o částečném odmítnutí žádosti, byla podána celkem 2 odvolání (řízení jednoho žadatele sp. zn. Zin 40/2022 a Zin 97/2022). Obě odvolání byla k rozhodnutí předložena odvolacímu orgánu, Úřadu pro ochranu osobních údajů, jímž byla následně zamítnuta a nadřízený orgán II. stupně tak potvrdil původní rozhodnutí povinného subjektu.

Na způsob vyřízení žádosti o poskytnutí informace, resp. na samotnou formu, obsah či rozsah poskytnuté informace, si v roce 2022 stěžovalo celkem 5 žadatelů. Všechny stížnosti byly předloženy k rozhodnutí odvolacímu orgánu. Až na jeden případ, resp. část jedné ze stížností, odvolací orgán postup povinného subjektu a způsob vyřízení žádosti vždy potvrdil. Předmětem všech stížností byla odpověď povinného subjektu, kterou žadatelé z různých důvodů považovali za nedostatečnou, respektive poskytnuté informace nejspíše neodpovídaly jejich představám.

V případě stížnosti v řízení sp. zn. Zin 59/2022 dospěl odvolací orgán v rozhodnutí ze dne 25. května 2022, čj. UOOU-01645/22-5, k závěru, že byť by bylo možné danou žádost odmítnout jako nepřipustný dotaz na názor, bylo možné i poskytnutí obecné, ale komplexní odpovědi. Dále pak odvolací orgán uvedl, že *„povinný subjekt zvolil postup pro žadatelku výhodnější z hlediska realizace práva na informace zakotveného v čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod a informace jí v modifikované podobě poskytl. V této konkrétní situaci po vyhodnocení obsahu žadatelčiny žádosti, poskytnuté odpovědi povinným subjektem a doprovodných informací, které jsou součástí postoupeného spisu, se Úřad s postupem povinného subjektu ztotožnil.“*

Stížnosti v řízeních sp. zn. Zin 46/2022 a sp. zn. Zin 142/2022, které podala ta samá žadatelka, namítaly zejména formu poskytnutých informací – výpisů všech žadatelčiných řízení u Nejvyššího soudu spolu s dodatečnými informacemi. Zatímco v případě první stížnosti odvolací orgán v rozhodnutí ze dne 28. dubna 2022, čj. UOOU-01594/22-2, přezkum uzavřel konstatováním, že *„V případě postupu povinného subjektu, který se týkal vyřízení části žadatelčiny žádosti ve znění: „Žádám pravdivé a všechny výpisy řízení u Vašeho soudu na mne!“ Úřad uvádí, že tuto část žádosti vyřídil v souladu s jejím zněním, kdy žadatelce poskytl v maximální možné míře veškeré informace, jež žadatelka požadovala“*, v případě druhé stížnosti, dospěl odvolací orgán naopak k závěru, že žadatelčina žádost nebyla v celém rozsahu vyřízena. K tomu uvedl v rozhodnutí ze dne 11. listopadu 2022, čj. UOOU-03614/22-2, následující: *„Z žadatelčiny žádosti vyplývá, že se na povinný subjekt obrací jako na orgán dle ustanovení § 122d odst. 1 a 2 zákona o soudech a soudcích. Nevyplývá z ní již, zda se žadatelka dotazuje na uvedené podněty dle ustanovení § 122d odst. 4 zmíněného zákona ve vztahu ke své osobě, či obecně. /.../ Povinný subjekt tuto část žadatelčiny žádosti ve své odpovědi zcela opomenul zodpovědět a Úřad dospěl k závěru, že požadovanou informaci (už jen z toho důvodu, že není zcela jasné, co žadatelka požaduje), nelze vyčíst z poskytnutého výpisu. Je tedy třeba konstatovat, že tato část žadatelčiny žádosti zůstala nezodpovězena.“* Povinný subjekt tak na základě pokynu odvolacího orgánu žadatelce nově sdělil, že k její osobě žádný takový podnět neeviduje, což ostatně vyplývalo již z dříve poskytnuté výpisu všech jejích řízení, a dále doplnil obecné informace k počtu obdržených podnětů v dané agendě celkově.

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK

vedoucí oddělení styku s veřejností

Posledních dvě stížnosti – sp. zn. Zin 166/2022 a sp. zn. Zin 177/2022 – opět podala jedna a ta samá osoba, odlišná od předchozí stěžovatelky. První stížnost, která namísto uvádění konkrétních nedostatků poskytnutých informací toliko „urgovala“ vyřízení žádosti, byla rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 16. listopadu 2022, čj. UOOU-04021/22-2, vyhodnocena jako nedůvodná. Odvolací orgán svůj přezkum zakončil konstatováním, že „*odpověď povinného subjektu zcela vyčerpala předmět žadatelčiny žádosti a jejich doplnění a Úřad proto rozhodl dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) InfZ tak, že postup povinného subjektu potvrdil.*“

Rovněž v případě druhé žadatelčiny stížnosti byl postup povinného subjektu potvrzen. Odvolací orgán v rozhodnutí ze dne 25. ledna 2023, čj. UOOU-04504/22-4, mj. uvedl, že „*Úřad proto dospěl k závěru, že povinný subjekt svým sdělením ze dne 25. 11. 2022 zcela vyčerpал obsah žadatelčiny žádosti, přičemž jí nad rámec své informační povinnosti poskytl dodatečné informace a vysvětlení předmětné problematiky, což nebylo jeho úlohou.*“

Z celkového počtu informačních žádostí za rok 2022 odvolací orgán konstatoval pochybení povinného subjektu v 1 případě (0,48 % z celkového počtu žádostí). Z celkového počtu 7 řádně podaných opravných prostředků by úspěšný pouze jeden („úspěšnost“ podaného opravného prostředku je tedy 14,29 %). Jeden podaný opravný prostředek nebyl řádně podaný, proto byl bez dalšího založen (stížnost podaná e-mailovým podáním bez zaručeného elektronického podpisu, která směřovala proti odložení žádosti mimo působnost povinného subjektu v řízení sp. zn. Zin 14/2022), v případě dalšího opravného prostředku – opět stížnosti – byl tento po konzultaci s žadatelem z obsahového hlediska vyhodnocen jako nová žádost o informace a vyřízen pod sp. zn. Zin 81/2022.

V souladu s § 5 odst. 4 informačního zákona Nejvyšší soud v řádné lhůtě zveřejnil všechny odpovědi na žádosti o poskytnutí informace na svých webových stránkách www.nsoud.cz, tzn. způsobem umožňujícím dálkový přístup. Informace zveřejnil většinou v pseudonymizované, avšak nezkrácené podobě. U některých obsáhlejších odpovědí pak využil zákonné možnosti informovat o poskytnuté informaci zveřejněním doprovodné informace vyjadřující její obsah.

Oddělení styku s veřejností Nejvyššího soudu vyřídilo v roce 2022 mimo výše uvedené žádosti o poskytnutí informací podle informačního zákona dalších více než 10 000 písemných, telefonických a také osobně podaných žádostí a dotazů ze strany veřejnosti, účastníků řízení nebo novinářů.

Mgr. Petr Tomíček

vedoucí oddělení styku s veřejností

pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona

Brno, 28. 2. 2023